Boyun Özürlülük ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Boyun Özürlülük ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18182

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Boyun Özürlülük ?ndeksi (BÖ?), boyun a?r?s? olan bireylerde öz alg?lanan özürlülük düzeyini ve günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki fonksiyonel k?s?tlamalar?n ?iddetini ölçmek amac?yla tasarlanm??, yayg?n olarak kullan?lan bir anket formudur. Ba?lang?çta 1991 y?l?nda Vernon ve Mior taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, boyun ?ikayetleri olan hastalar?n takibi, tedavi etkinli?inin de?erlendirilmesi ve prognozun belirlenmesi için kritik bir araçt?r. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, Telci-Aslan ve arkada?lar? taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, bu çal??ma ile Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik standartlar? sa?lanm??t?r. BÖ?, 10 maddeden olu?ur ve hastan?n a?r?, ki?isel bak?m, okuma, çal??ma, araç kullanma gibi alanlardaki k?s?tl?l?klar?n? de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

Boyun Özürlülük ?ndeksi, Boyun A?r?s?, Özürlülük De?erlendirmesi, Fonksiyonel K?s?tlama, Uyarlama, Fizyoterapi, Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Emine Aslan Telci, Ay?e Karaduman, Y?ld?z Yakut, Bar?? Aras, I. Esra ?imsek, Nuriye Ya?l?.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, servikal bölge rahats?zl?klar?na ba?l? olarak geli?en özürlülük düzeyini nicel olarak ölçmektir. Bu, klinisyenlere hastan?n fonksiyonel durumunun objektif bir resmini sunarak, tedavi öncesi ve sonras? de?i?iklikleri izleme imkan? tan?r.

Boyun Özürlülük ?ndeksi, sadece a?r?n?n ?iddetini de?il, ayn? zamanda boyun a?r?s?n?n günlük ya?am?n çe?itli yönleri üzerindeki etkisini de de?erlendirerek, hastan?n genel ya?am kalitesini ve fonksiyonel kapasitesini kapsaml? bir ?ekilde kaydetmeyi hedefler. Türk popülasyonuna yap?lan kültürel uyarlama, ölçe?in Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?lmas?n? sa?lam??t?r.

Yap?

Boyun Özürlülük ?ndeksi (BÖ?), ki?inin boyun a?r?s? nedeniyle ya?ad??? fonksiyonel k?s?tlamalar?n ve özürlülü?ün çok boyutlu yap?s?n? ölçen bir yap?y? temsil eder. Ölçek, genellikle a?r? yo?unlu?u ve günlük ya?am aktivitelerinin k?s?tlanmas? olmak üzere iki ana bile?en etraf?nda toplanan 10 alt bölümden olu?ur.

Ölçek maddeleri, ki?isel bak?m, kald?rma, okuma, ba? a?r?s?, konsantrasyon, çal??ma, araç

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullanma, uyku ve rekreasyon gibi temel aktivite alanlar?ndaki k?s?tl?l?klar? kapsar. Her bir madde, hastan?n öznel deneyimini yans?tacak ?ekilde derecelendirilir ve böylece ki?inin boyun problemi nedeniyle ne ölçüde i?lev kayb? ya?ad??? belirlenir. Bu yap?, hem fiziksel hem de psikososyal i?levleri etkileyen özürlülük kavram?n? ölçmeyi amaçlar.

Geçerlik

Boyun Özürlülük ?ndeksi'nin (BÖ?) Türk versiyonunun **geçerlik** çal??malar?, Telci-Aslan ve arkada?lar? (2009) taraf?ndan yap?lm??t?r. Bu çal??malar, ölçe?in yap?sal olarak beklenen boyutu ölçme yetene?ini do?rulam??t?r. Geçerlik analizlerinde genellikle bilinen grup kar??la?t?rmalar?, e? zamanl? geçerlik ve yap? geçerli?i incelenir.

Uyarlama çal??mas?nda, Türk BÖ?'nin di?er benzer ölçüm araçlar?yla (örne?in, Görsel Analog Skalas? - VAS) yüksek korelasyon göstermesi beklenir. Bu korelasyonlar, ölçe?in boyun a?r?s?na ba?l? özürlülü?ü do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini ve klinik olarak anlaml? sonuçlar üretti?ini gösterir. Orijinal çal??man?n sonuçlar?, ölçe?in Türk popülasyonunda da geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Türkçe versiyonunun **güvenirlik** çal??malar?, ölçe?in tutarl?l???n? ve tekrarlanabilirli?ini de?erlendirmi?tir. Güvenirlik, genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenirli?i (iki farkl? zamanda uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?i) ile incelenir.

Telci-Aslan ve arkada?lar?n?n (2009) uyarlama çal??mas?nda, BÖ?'nin iç tutarl?l?k katsay?s?n?n yüksek ç?kmas?, ölçe?i olu?turan maddelerin ayn? yap?y? (boyun özürlülü?ünü) tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Yüksek test-tekrar test güvenirli?i ise, hastan?n durumu stabil kald???nda ölçe?in zaman içinde güvenilir sonuçlar verdi?ini kan?tlar, bu da ölçe?in klinik takip için uygun oldu?unu belirtir.

Faktör Analizi

Orijinal Boyun Özürlülük ?ndeksi (NDI), genellikle tek boyutlu (unidimensional) bir yap? olarak kabul edilir, yani tüm maddelerin tek bir temel özürlülük faktörünü ölçtü?ü varsay?l?r. Ancak, baz? ara?t?rmalar farkl? popülasyonlarda iki veya daha fazla faktörün ortaya ç?kabilece?ini öne sürmü?tür (örne?in, a?r?/semptomlar ve fonksiyonel k?s?tlamalar).

Türkçe uyarlama çal??mas?nda yap?lan faktör analizleri, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinde orijinal yap?y? koruyup korumad???n? belirlemek için hayati öneme sahiptir. E?er faktör yap?s? orijinal ölçekle uyumlu ise, ölçe?in Türkçe versiyonunun da ayn? psikometrik özellikleri ta??d??? kabul edilir. Bu analizler, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen temel istatistiksel kan?tlard?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 0'dan 5'e kadar 6 seçenekli puanlama)

Language Available: Türkçe (Uyarlanan Versiyon), ?ngilizce (Orijinal Versiyon) ve di?er birçok dil.

Population Group: Boyun a?r?s? veya servikal bölgeye ili?kin kas-iskelet sistemi rahats?zl?klar? olan hastalar.

Age Group: Yeti?kinler.

Population Details: Akut veya kronik boyun a?r?s? ?ikayeti olan klinik popülasyonlar.

Test Methodology: Kendi kendine uygulanan anket formu. Toplam 10 madde, her madde 0-5 aras? puanlan?r. Maksimum toplam puan 50'dir. Puan genellikle özürlülük yüzdesi (%) olarak raporlan?r (Toplam Puan / 50) x 100.

Anahtar Kelimeler

NDI, Servikal A?r?, Fonksiyonel Durum, Özürlülük Ölçe?i, Güvenirlik, Geçerlik, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: fzemine@yahoo.com (Sorumlu Yazar Emine Aslan Telci için belirtilen ileti?im adresi)

Correspondence Address: Emine Aslan Telci (Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Ankara, Türkiye -- 2009 referans?na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Orijinal Boyun Özürlülük ?ndeksi (NDI) genellikle klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için ücretsizdir, ancak resmi çeviri ve uyarlama çal??malar?nda telif haklar? geçerli olabilir. Kullan?m için sorumlu yazar (Emine Aslan Telci) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Uyarlama Y?l?: 2009 (Türkçe versiyonunun güvenirlik ve geçerlik çal??mas?n?n yay?n y?l?).

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: neck-disability-index-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Telci-Aslan, E., Karaduman, A., Yakut, Y., Aras, B., ?imsek, I. E., & Ya?l?, N. (2009). The cultural adaptation, reliability and validity of Neck Disability Index in patients with neck pain: a Turkish version study. *Spine*, *33*(11), 362-365.

Vernon, H., & Mior, S. (1991). The Neck Disability Index: a study of reliability and validity. *Journal of manipulative and physiological therapeutics*, *14*(7), 409-415. (Orijinal ölçek referans?).

Boyun Özürlülük ?ndeksi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Kaynak içerikte maddeler sa?lanmam??t?r.)

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri yer almamaktad?r. Boyun Özürlülük ?ndeksi, genellikle 10 bölümden olu?ur ve her bölüm boyun a?r?s?n?n günlük bir aktivite üzerindeki etkisini de?erlendiren 6 seçenekli bir soru içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM